

THEMA:HÉT ANTWOORD OP EEN PERSOONLIJKE VRAAG

1.DÁT IK ALLEEN DOOR HET GELOOF (IN CHRISTUS) RECHTVAARDIG BEN

**2.Hóé IK ALLEEN DOOR HET GELOOF (IN CHRISTUS) RECHTVAARDIG BEN
VOOR GOD**

Verleden week hebben we de nadruk gelegd op: Dát ik. En dat is al heel belangrijk. Want deze waarheid, deze leer, die naar de profeten en de apostelen is, betekent dat het in het christelijk geloof, als het gaat om de zaligheid, om de gunst van God, niet gaat om de prestatie.

Geloof is geen prestatie. Geloof betekent vertrouwen en weten, kennen en erkennen. En dat heb ik getracht te benadrukken, dat moet in onderscheiding van alle andere dingen, die daar mee verbonden zijn, hier in zondag 23 toch op de voorgrond staan.

En ik heb dat zo getracht te verduidelijken: Kijk, als we tijd van leven hebben, dan heeft iedere gelovige zijn geschiedenis, zijn reis door dit leven. De één heeft hier wat meer van ontdekt, en de ander daarvan, maar er kunnen ogenblikken en situaties zijn waarin de kern van het christelijk geloof zo duidelijk aan het licht treedt. Dat er geen tijd meer is zelfs om te kijken of om te vragen: Ben je bekeerd, ben je dit, ben je dat? Maar dat er alleen in de dadelijkheid, in de korthed van de Boodschap mag doorklinken: Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis, zoals we lezen van de stokbewaarder en van anderen. Kijk, en dat is een allerbelangrijkst punt. Want dat is tegelijk, als we het mogen zien door het geloof, zo verblijdend. Tenminste, als wij werkelijk geloven dat we er met onze prestaties zelfs niet aan toe komen om rechtvaardig te zijn voor God. Om voor de Heere God te kunnen bestaan.

Ik weet wel, dat wij alleen door het geloof in Christus rechtvaardig zijn voor God, dat is op zichzelf wat ons betreft vreselijk armoedig. Want dan staan wij in onze onvruchtbaarheid en in onze veroordelenswaardigheid onder Gods grote hemel, en we hebben onze Schepper en Formeerder verlaten, en we hebben Hem niets toegebracht. We hebben Hem moeite en arbeid gemaakt met onze zonden. En dat is natuurlijk wel

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

armzalig, wat ons betreft. Er is helemaal geen enkele reden om te roemen.

Maar dan naderen we ook dat grote geheim. Als Abraham daar staat, en de Heere heeft hem Zijn belofte gegeven, maar er gebeurt niets. Hij staat daar net zoals alle andere keren. De kinderloze oude man onder Gods wijde hemel. In de nachtelijke uren leidt de Heere hem naar buiten, en Hij zegt: "Abraham, zo ziet de toekomst er uit, zo zal je zaad zijn. Als de sterren aan de hemel die niet geteld kunnen worden". Ja, dan kan Abraham niet vertrouwen op zijn éígen kracht en mogelijkheid. Maar dan lezen we iets van het wonder dat door Paulus in de Romeinen-brief ook telkens weer wordt aangehaald en op teruggesproken: "En Abraham geloofde God". Dat wil zeggen: Abraham stelde zijn vertrouwen op Hem, dat Gód het zou waarmaken. Dat de Héere er voor zou zorgen. Dat de Heere geen leugenaar is, wat Hij belooft doet Hij ook. "En de Heere rekende het hem tot gerechtigheid". Omdat zijn vertrouwen van zichzelf afgewend was. Er was geen reden meer om op zichzelf te vertrouwen, daar was hij al veel te oud en verstorven voor. Maar dat hij nu zijn vertrouwen stelde op die God, Die de oren wonderen doet op wonderen horen.

Paulus zegt: Abraham had niets in het vlees om op te betrouwen. En David kon ook niets voor de Heere aanbrengen als hij de mens zalig spreekt, wier overtredingen vergeven en wiens zonden bedekt worden. Dan hadden ze verder niets om de Heere gunstig te stemmen of aan te bieden.

Ik hoop dat wij die kern van het waarachtig, christelijk geloof mogen bewaren, en dat God het ook in de harten van onze kinderen wil ingrijpen. Want het is zo iets wonderbaarlijks, het is wérkelijk iets van de hemel gegeven. Waar kun je dat vinden? Op de hele wereld, waar je ook komt, waar je ook hoort, het is alles prestatie. Het zijn allemaal de pogingen van de mens. Maar God in Christus openbaart het ons. Nee, niet uit de werken, niet uit de verdienste, niet om iets dat in je is, ook niet om je geloof, maar alleen om Mijnentwil. Om Mijns Naams wil zal Ik het doen, zal Ik het grote Zaad van de belofte geven. Die zal doen wat wij niet hebben gedaan.

Nu gaat die volgende vraag, spreken over het 'Hóé'. Want je zou ervan in de war kunnen raken. In zoverre in de war kunnen raken, van ja maar, wat baat het u nu dat jij dit alles gelooft? Wij hebben dat Apostolicum, de belijdenis van Gods kerk, met elkaar overdacht. "Ja, wat betekent dat nu, wat is dat nu: Geloven?"

Je hebt mensen die erg gevoelig zijn ingesteld, en die huilen meer. Of die hebben meer bewogenheid. Je hebt mensen die dat niet hebben zozeer. Maar ja, je hebt ook mensen - en dat groeit allemaal, en dat wil ik u toch ook altijd weer zeggen, het groeit allemaal op de akker van ons eigen hart - je hebt ook dat dode, dat automatische, dat vanzelfsprekende. Dat ten ene male gemist wordt, de notie dat het waarachtig geloof ontspruit uit de ontmoeting met de levende God in Zijn Woord. Dat de Heere God met Zijn Woord en met Zijn Heilige Geest ons pad kruist.

Het is wel erfgoed van de Heere God, en Zijn belofte is er ook voor de kinderen, dat weet ik. Maar je kunt het elkaar niet aanpraten. Je kunt het elkaar in die zin ook niet geven. Wij hebben allemaal in ons leven de ontmoeting nodig. De herkenning en de erkenning. En dat kan op veel verschillende wijzen en momenten, dat we soms misschien wel jaren onder het Woord van God leven, en toch niet in de diepste zin ons aangesproken voelen, persoonlijk. Zodat ook alles wat we zeggen, hoe waar het ook is,

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

maar het is geen onderdeel van het leven. Het hangt er een beetje bij.

En dat is ook een jammerlijke situatie. Dat we innerlijk vervreemd, wél de dingen weten over geloof en over de Bijbel, en over dit en over dat, maar het is niet het persoonlijke ontmoeten van de Heere God. Het is niet iets van die - ik zeg niet dat dat altijd voor iedereen zo ligt - crisis van ons leven, waar de Heere Zich aan ons bekend maakt door Zijn Woord en door Zijn Heilige Geest. En dat we eigenlijk dan ook geen oog er meer voor hebben, dat het christelijk geloof niet iets is van een vrucht van de opvoeding. De Heere kan dat gebruiken, maar Gód is ons nodig. Het christelijk geloof ligt niet in de redelijkheid van mijn denken. Eerder doorkruist het juist mijn denken.

Maar toch, wat er ook bij dat geloof openbaar komt, als we het werkelijk niet van onszelf durven of kunnen verwachten, dan is en blijft het telkens weer een blijdschap dát ik alleen door dat geloof in de Heere Jezus Christus rechtvaardig ben voor God, en een erfgenaam van het eeuwige leven ben. Zodat hij uitroept: Heere, hoeft er dan niets meer bij?! Is er dan totaal niets van ons dat er in aanmerking hoeft te komen?

En dan zegt die trouwe Heere: "Dit is Mijn geliefde Zoon, in Hem heb Ik Mijn welbehagen, hoort Hem!" Om dan hoe langer hoe meer te mogen leren zien - en dat is de bevinding, want de lijdzaamheid werkt bevinding, en de bevinding hoop, en de hoop beschaamt niet omdat de liefde in de harten wordt uitgestort. Maar dat woord 'bevinding' betekent 'beproefdheid'. Dat betekent: Ik heb bevonden.

Wat heb je bevonden? Dat het echt waar is: Hij is krachtiglijk bevonden, een Hulp in benauwdheid.

Wat heb je bevonden? Hij heelt alle wonden, Hij balsemt de smart.

Wat heb je bevonden? Dat het beproefd is, dat het echt waar is, dat dat heilig Evangelie van de Heere Jezus Christus meer waard is dan het fijnste goud op aard. Niets kan haar glans verdoven. Dat is eigenlijk de bevinding.

Dat is geen bevinding buiten het geloof om, maar dat is juist de beproeving en de beproefdheid van het geloof, die een vreedzame vrucht der gerechtigheid van zich geeft aan degenen die er door geoefend worden. Dat het waar is en blijft, het leven is in Zijn geliefde Zoon.

Er is heel veel bevinding, ik duid dat persoonlijk altijd aan met de naam van 'bevindelijkheid', maar dat je zegt: Ja, dat is allemaal best waar, en dat is fijn, of het is aangenaam als je dit of dat. Maar toch moet je een klein beetje onderscheiden. Want vaak hebben we het eigenlijk meer over onze gevoelige indrukken, en die hoef je niet weg te werpen, maar er zijn mensen die heel weinig gevoelige indrukken hebben. En die je heel weinig in hun tranen kunt wassen. En die zich heel weinig in de zevende hemel voelen. Dat kan, dat is voor ieder verschillend. Maar daar gaat het ook niet om. Het gaat over de beproefdheid, dat krediet, en daar komt alles tegenop. Dat het alleen gaat om het geloof in de Heere Jezus Christus, en Die gekruisigde en opgestane Heere.

Dat is eigenlijk de bevinding. En dat is ook de moeilijkste bevinding. Voor mensen de onmogelijkste bevinding, want wij willen er altijd wat bij hebben. Wij willen altijd meer hebben. Wij kunnen maar niet tevreden zijn met "de rechtvaardige zal door het geloof leven".

Nu zeggen de mensen: Ja, er is veel gevoel zonder geloof, maar er is geen geloof

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

zonder gevoel. Nu, ik heb wel eens gedacht voor mezelf: Er is ook wel eens geloof zonder gevoel hoor. Als je slaapt heb je ook geloof, maar je hebt er geen centje gevoel van. En dan kun je niet zeggen: "Wat een oefeningen, wat een oefeningen des geloofs". Want het kan wel dat je de slaap van de gerusten slaapt, of dat je 'weet ik waar' mee bezig bent. Dan heb je weinig gevoel.

Maar, Hij heeft gebeden dat het geloof niet ophoude. Dat gaat toch door. Als ze je wakker maken op dat moment en ze zeggen, en dat zou dan in ernst tot ons komen: "Geloof je in de Heere Jezus Christus?" Dan zegt een zondaar, al is het met een slaperig gezicht: "Ja ik".

"Geloof je dat je een zondaar bent?"

"Ja, dat weet ik, dat geloof ik".

Nu gaat hier in die tweede vraag de Catechismus ons een klein beetje vertrouwd maken, als het ware, met het 'hoe'. Hoe is dat nu, hoe gaat dat er nu naartoe? "Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?"

We hebben gehoord van de baat, het nut, maar hoe is dat nu?

"Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?" En dan gaat hij weer als het ware beginnen met: "Alleen door een waar geloof in Jezus Christus". Alléén!

Hij sluit dus alles uit. Al het andere sluit hij uit. Er mag een heleboel zijn, maar als het er op aankomt dan gaat het ALLEEN om Jezus Christus. En omdat het om Jezus Christus gaat, daarom gaat het ook over het geloof. Is dat duidelijk?

Want Jezus Christus is alleen maar te geloven, uit genade. Alleen het geloof is het van God verordende middel, het instrument. De hand die Hem aangrijpt, die Hem gelooft. Die 'amen' zegt op alles wat Hij is en wat Hij gedaan heeft.

Nu staat er: Een wáár geloof in Jezus Christus. Heb je dan ook nog een onwaar geloof?

Nu ja, ik heb niet zoveel lust om nu te spreken over een historisch geloof, over een tijdgeloof, over een wondergeloof. Weet je, er kunnen tijden zijn dat je daar veel aandacht aan besteedt. En je hebt mensen die daar ook veel aandacht aan besteden, om maar uit te pluizen, wat is een waar geloof, en wat is er allemaal voor geloof wat niet waar is. Dat niet echt is in de kerk van de Heere hier op deze aarde. Maar goed, op de catechisatie komen zulke dingen wel eens aan de orde. Maar ik wilde er toch nu niet zoveel aandacht aan geven, maar ik wil het op een andere manier zeggen.

Een wáár geloof is daarom wáár omdat het Christus als de waarheid Gods gelooft. Dán is het waar! En anders is het niet waar!

Dat andere dat vind je nu gewoon bij ons mensen, een wondergeloof, een tijdgeloof, een historisch geloof. Een wondergeloof vind je dan niet zoveel, dat er aan mij of door mij een wonder zal geschieden. Maar, laten we dan zeggen, die andere twee die worden meer genoemd.

Een tijdgeloof. Je weet van dat zaad dat tussen die doornen en die distels valt. En dat zaad op een steenachtige aarde, en dat zaad dat zo op die platgetrapte weg valt, dat door de vogelen des hemels wordt weggenomen. Daar wordt dan in aangeduid hoe op alle mogelijke manieren alles in de weer is om het zaad van God, het Woord, niet tot ontkiemen te laten komen. Of wanneer het tot ontkiemen komt, dat het geen bodem heeft, of dat het verstikt wordt door al de verleidingen die er in deze wereld zijn, en alle aanvallen die er op gericht worden.

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

Maar als je nu ontdekt wordt, dat is ook weer bevinding uiteraard, dan ga je zien voor je eigen zieleleven, dat je zegt: "Heere, alles wat verkeerd is, dat groeit hier op die akker. Die tijdgelovige die het bijltje erbij neerlegt, of die met zijn tijdgeloof zijn adem uitblaast. Dat historisch geloof van: Het ene oor in en het andere oor uit. Het woont allemaal in mijn hart".

Dan hoef je dat allemaal niet zo ver te zoeken. En als je dan in je hart rond gaat kijken, dan wordt je zo beschaamd over jezelf, dat je zegt: "Waar is nu toch die goede aarde? Waar is nu toch die honderdvoudige vrucht, waar moet die groeien?" En wat is het dan een wonder als je mag zien op die ene Borg en Middelaar, die dat Woord van God heeft ontvangen in die goede, in die wel toe bereide aarde. Die honderduizendvoudig vrucht gedragen heeft.

Ach, dan kun je wel zo moe zijn van alles wat je bij jezelf vindt, of niet vindt, dat je zegt: "Hij alleen is genoeg. Hij is mijn Hoop, mijn Verwachting, mijn Vrucht, mijn Grond, mijn Alles. Want er is niets waar ik in kan rusten buiten Hem"

Als je nu wil weten, wat is een waar geloof, dan moet je niet jezelf verkijken op het geloof als zodanig. Of het zó is, of zó, maar is het geloof werkelijk in Jezus Christus. Is dat je verwachting? De door God gezalfde en geschonken Redder, Ruimtemaker, Zaligmaker.

Ik zou het zo graag naderbij willen brengen, door aan ons allemaal, mezelf ook, persoonlijk de vraag te stellen: Geloof jij dat die Heere Jezus Christus de Zaligmaker is, de Redder? Dat Hij gekomen is? Niet alleen voor anderen, maar dat Hij gekomen is om jóú te redden? Jóú zalig te maken?

Dan kun je zeggen: Ja, maar dat weet je toch niet? Dat kun je wel weten. "Opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn". En ik bedoel nu echt niet een aangevochtene, iemand die in veel strijd verkeert. Ik bedoel echt niet om die op een dweperige manier ergens toe te dwingen, helemaal niet, zo niet! Maar ik wil juist zo graag, en dat wil het Woord van God, de rijkdom van Gods genade ons voorstellen, door een waar geloof in Jezus Christus.

Want dan geloof je toch niet in je rechtvaardiging? Dan geloof je toch niet in je bekeerd of je wedergeboren zijn? Dan geloof je toch ook niet in je tranen en in je gebeden? Dan geloof je toch in die Persoon. Hij is niet Wat, Hij is een Persoon. Hij is Jezus Christus, God, geopenbaard in het vlees.

Nu, een waar geloof, dat kan niet anders of het richt zich op Hem. En al vind je dan al die andere dingen bij jezelf ook terug, dat moet je niet verdrieten. Je moet je ook niet bang laten maken door: "Waar is jouw enthousiasme, waar is jouw .....?" Je weet van mensen, dat zegt de Heere Jezus, die springen ook van vreugde op, en ze nemen terstond het Woord aan. Maar het had geen wortel. En als de zon of de verdrukking komt, of de verleiding, dan schrompelt het allemaal weg, of het wordt verstikt.

Dat is allemaal op onszelf gericht uiteraard. Hoe wij goede christenen zijn, hoe we echte christenen zijn, en wat je moet zien. Maar zo moeten we niet beginnen. Nee! Je moet als het ware zo ondergedompeld worden in de genade, dat je zegt met alle 'moeten', en met alle complimenten die de mensen, al was het de hoogste kerkbaas die erbij is, ons willen voorhouden, al was het een engel uit de hemel, daar moeten we ons niet door in de war laten brengen. ALLEEN Jezus Christus!

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

"Verlosser, Vriend, o Hoop en Lust", Hij is het!

Alleen door een waar geloof in Jezus Christus.

En dan wordt dat geloof nu eens in zijn aard omschreven. Dan wordt het niet omschreven als een 'mooi-weer-geloof', of als een soort wandelstok waar wij mee lopen te zwieren. Als een soort medaille die we op ons jasje dragen. Nee. Het wordt ons beschreven, echt als gelóóf, vertrouwen, overgave, weten, mogen weten wat God heeft gedaan.

Want dan staat er: Alzo, dat al is het dat mij mijn consciëntie aanklaagt. Dat is je geweten. Die medewetenschap, die stem van binnen. Dat is écht realiteit, dat aanklagen van binnen. Je kunt nog wel veel meer noemen. Ik zou nog wel kunnen zeggen dat God je aanklaagt. Dat Zijn heilige Wet je aanklaagt. Dat God zegt, zoals het zo vaak in het Woord staat: "Afgelopen! Ik zal het je niet meer vergeven, boos en onverstandig volk! Je hebt tegen Mij zo zwaar gezondigd".

Alzo, al is het dat mijn geweten, dat Gods heilige Wet, de liefde tot God en de naaste, de duivel die zegt: "O jongen, jij komt wel waar ik je hebben wil", God Zelf. Kan dat? Ja, dat kan. Je kunt ook wel eens een waarheid krijgen die niet zo gunstig is voor jezelf. Dat je de schrik om het hart slaat, dat kan ook nog.

"Dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd, en geen daarvan gehouden heb".

Nogmaals, ik heb dat al eerder gezegd, ik hoef dat niet steeds te herhalen, maar je moet niet die kant uitgaan van een mens die zichzelf maar in de ongerechtigheid moet wentelen, dan weet je dat je een zondaar ben. Want dan weet je het niet! Je staat altijd sprakeloos, dat heb ik verleden week ook aangehaald, van mensen die ik weet niet wat overhoop gehaald hebben, en dan kunnen ze er nog over praten ook - daar houd ik al helemaal niet van eigenlijk, dat mensen over hun 'eertijds' praten, die in de wereld geleefd hebben, alle boze stukken maar op tafel leggen, dat is niet goed - en dan kun je vaak merken dat ze nog niet eens zondaar voor God zijn. Dan zijn ze het nog niet eens! Als je werkelijk Gods Woord gelooft, en die lamp van Gods heilige wil beschijnt ons van binnen, nu dan hoef je niet naar de bioscoop, bij wijze van spreken, te gaan, om te weten iets verkeerd of iets slechts. Want dan weet je het: "Hier, in je hart, die vuile bron van alle wanbedrijven". Dan weet je ook dat je jezelf niet hoeft te roemen, omdat jij het niet met daden hebt uitgevoerd misschien. Maar dat je mag zeggen: "Door de genade van God die mij bewaard heeft tegen het kwaad". Maar je gelooft waarachtig dat het waar is wat de Heere in Zijn Woord zegt. Kijk, en dan is het ook anders.

Ach, ik denk ook wel eens, wij zijn - nogmaals, je vindt het allemaal in je eigen hart. Wij hebben òf de neiging om boos te worden als het Licht ons beschijnt, òf we hebben de neiging om het op een sentimenteel huilen te zetten: "Oh, ik ben zo slecht, ik ben zo dit en dat". Ik vind dat ook zo akelig, daar kan ik eigenlijk ook niet zo goed tegen. Ik denk dan: Zeg het dan tegen de Heere God, en vooruit, ga op je benen staan. Ik voel dat dat allemaal op de bodem van ons hart leeft. En dan heb ik zo'n verschrikkelijk medelijden met mezelf: "Ik dit en ik dat, zo en zo ben ik, die strijd, en dat is nu mijn zonde", enzovoorts.

Ja, ik weet het niet. Ik heb eens gelezen, hoe meer een mens klaagt naar buiten, hoe minder hij klaagt voor de Heere God. En daar ben ik gewoon altijd een beetje

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

voorzichtig mee.

Nee, het gaat hier over een zaak van het geloof, geliefde gemeente. Laten we dat goed verstaan. "Dat ik tegen alle geboden Gods zwaarlijk gezondigd, en geen daarvan gehouden heb". Al zou je nu maar één gebod hebben overtreden, van de eerste of de tweede tafel, dat doet er niet toe, dan heb je tegen alle geboden Gods gezondigd. Want dan heb je gezondigd tegen de liefde. Heb je de naaste niet lief, dan heb je ook God niet lief. Heb je God niet lief, dan kun je ook de naaste niet liefhebben. Aan alle kanten loop je vast.

Je hebt niet een soort, zoals je vroeger in de Roomse kerk had, zo'n casuïstiek, zo'n laatje wat je open kunt trekken en dan eens even kijken: Dit wel, dat mag niet, dat wel, dat zus, dat zo, dat kan nog net wel. De farizeërs waren daar ook heel slim in. En de wetgeleerden konden precies zo mooi aanduiden wat nog net kon, en net niet, wilde je niet in strijd komen met Gods heilige Wet. Met de letter van de Wet. Ja kijk, dat is geen ontdekking natuurlijk.

Dit is waar. Dat hebben we niet eens nodig, om een laatje open te trekken: De Heere, Die leert het ons dat we tegen al Zijn geboden zwaar gezondigd, en in principe geen één daarvan gehouden hebben. En dat niet alleen, maar dat nog steeds die wortel van ons bestaan, dat boze bestaan, geneigd is God en de naaste te haten. Tot alle boosheid geneigd.

Dat is toch wel een scherp oordeel over de mens. Over de kerkmens. Zouden we het niet vaak te ver weg geprojecteerd hebben? Inplaats van aan onszelf te denken: Ik ben die man! Maar ja, dan is het ook een onmogelijkheid om zalig te kunnen worden langs die weg. Het kán ook echt niet!

Het is iets, dat zou je - ze zeggen wel eens - met je bloed ondertekenen. Maar dat is ook inderdaad zo. Zo vast wordt die geloofsovertuiging:

'Ik kan die prijs der ziele, dat rantsoen
aan God, in tijd noch eeuwigheid voldoen.'

Dat is zeker.

Dan zeg je: "Ja, maar een mens heeft toch? ....." Nee!

Ik weet wel, wij zijn hoogmoedige mensen, en we rekenen voor elkaar, en dan zijn we de slechtste nog niet. Dat weet ik allemaal wel. En toch wordt het geleerd, geloofd in het hart, dat dat écht waar is: "Ik kan niet bestaan voor God. Ik kan niet zalig worden, dat heeft God gedaan". God heeft het geopenbaard. Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

En dan moet je die zondaar even zo zien staan, en dan komt de aard van het geloof zo het beste tot uitdrukking. Kijk, als Abraham daar temidden van een stuk of tien, twaalf kinderen had gestaan, en de Heere had gezegd: "Jouw nageslacht wordt ontelbaar veel", dan had hij gezegd: "Ja, dat geloof ik ook Heere". En hij had gedacht: "Nu, die gaat bijna trouwen, en die heeft al een meisje, en die en die. Tjonge jonge, als het een beetje wil, dan beleef ik het nog dat ..... zus en zo". Maar zo was het niet! Hij stond daar met niets, met helemaal niets. En toen zei de Heere God: "Zo zal uw zaad zijn, ontelbaar".

Kijk, dat is nu een waar geloof, wat God werkt door Zijn Heilige Geest en door Zijn Woord. Dat zegt: "Ik geloof, ik vertrouw dat U het doen zal. Ik kan het niet, ik heb het niet, ik zie het niet zitten, ik niet, maar U ziet het en U hebt het, en U belooft het".

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

Dat is zo schoon, zo indrukwekkend. Dat lees je ook bij de reformatoren, daar kom je ook zulke dingen tegen. Doctor Maarten Luther op het sterfbed: "Geloof je nu? Blijf je daar nu bij? Bij die leer? Dat je je vertrouwen niet zet op jezelf, maar op de zoen en kruisverdienste van de Heere Jezus Christus alleen?"

"Ja ik!"

Dat is genoeg, dat is echt genoeg. Maar daar komt van alles tegenaan, dat begrijp je. Daarom wordt het hier zo levendig gesteld. Het is alsof de Heidelberger zeggen wil: Ja jongens, het is geen kunst hoor als het zonnetje schijnt en het is mooi weer. En je bent o zo braaf, dat je zegt: "Nu, ik heb nog nooit iets gedaan, ik zou niet weten waar ik mij zorgen over moet maken".

Zoals zoveel mensen tenminste proberen zichzelf wijs te maken, of zichzelf wijs gemaakt hebben, dat ze zien er niet zo erg tegenop, als er een God is, om straks voor Hem te verschijnen. Om dan te zeggen: "Ik geloof, ja hoor die lieve Heer zal het me wel vergeven".

Maar als nu alles tegen is? En je zegt: "Ja, God is ook tegen! God, Die zo rein is van ogen, dat Hij het kwaad niet kan aanschouwen". En dan wat ik of u, of wij in het heimelijke hebben bedreven? Dat Hij dat in het licht stelt van Zijn Goddelijk aangezicht. Waar blijven wij dan?

Als dan alles om je heen zegt: "Nee man, de dood verdiend". En dat is nu de aard van het geloof. De aard van het geloof ligt verklaard in dat "nochtans GOD!" Een indrukwekkend, schoon antwoord.

Overal zie je die klemtonen, alleen door een waar geloof in JEZUS CHRISTUS. Al is het dat ik alleen maar aanklacht vind, van binnen, van buiten, beneden en boven, "nochtans GOD!"

Diezelfde God die 'nee' zegt, diezelfde God is zo volmaakt tevreden met het offer van Zijn lieve Zoon Jezus Christus. Het is zo volgens Zijn plan, Zijn besluit, dat offer waardoor in één offer voor eeuwig volmaakt worden, allen die geheiligd worden.

"Nochtans God", diezelfde God die mij moet verwerpen, mij moet veroordelen, diezelfde God heeft een weg uitgedacht. Zodat zonder enige verdienste van mijn kant, uit louter genade - dat betekent uit pure gunst - mij de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus geschonken wordt, en wordt toegerekend.

Daar zie je nu het 'nochtans'. Dat is nu de inhoud van het 'hoe?' Is dat een praatje? Is dat een bespiegeling? Is dat wat dood, stilstaand water? Nee! Dat is het levendige van het geloof. Niet altijd zo voelbaar aanwezig, maar toch is dat het levendige en de geaardheid van het geloof. O, het is radicaal uit, ik weet niet hoe het moet. Maar, "nochtans GOD!"

En ik? Ik heb geen verdienste. Ik heb Zijn straf verdiend. Zijn gramschap heb ik verdiend. Maar Hij doet het uit gunst, uit louter genade.

Waarom? Ik weet het ook niet. Maar, beste kinderen, je mag wel een gat in de lucht springen dat je in de christelijke kerk zit, ouden en jongen. Ik ook, allemaal. We mogen wel van vreugde opspringen, in de christelijke kerk te zijn gebracht. Waar dit geloof beleden, gepredikt en beoefend mag worden. Waar de Heere nog rond wil gaan om zondaren Zijn wegen te leren.

Dat loopt niet over een kerkje of zo, dat bedoel ik er niet mee. Nee, dat echt niet. Misschien ben ik daar wel een beetje te ongevoelig in. Ik vind het natuurlijk ook fijn als

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

jullie allemaal naar de kerk komen, en dat de kerk niet voor driekwart leeg is, daar gaat het niet om. Maar het gaat niet om mij. Het gaat om het offer van de Heere Jezus Christus. Je hebt er alleen jezelf maar mee.

In de kerk worden rijken arm gemaakt, en armen rijk, in Hem. In de kerk hoor je: Uit vrije goedheid is Hij mij, een vriendelijk Beschermmer. En als je dan nog eens terug denkt - dat vind je niet zoveel, maar dat kan. De Heere kan het doen.

Je komt het niet zoveel tegen. Ik ben het wel eens tegengekomen bij onze nu overleden broeder Hogenbirk. Dat we een keer samen waren en dat hij begon over de hoop op dat eeuwig trouwverbond. Dat aanlopen op die gewisse belofte van God, ook voor de kinderen.

Maar goed, al wordt het misschien niet zoveel beoefend, als de Heere het oog erop vestigt, dan zeg je: "Gij hebt mij van mijn kindse dagen al besprengd met het water. Het teken. Dat op zichzelf de zonde niet af kan wassen, maar waarbij die belofte van U op het hoogst werd verzekerd en verzegeld van dat eeuwig verbond der genade. Van die ontferming van God".

Het is louter genade dat een mens in de kerk mag komen. Vrije gunst dat de Heere hem laat verkondigen dat Hij vergeeft. Dat Hij al onze overtredingen uitdelgt als een nevel. En dat er ruimte is, ruimte in dat bloed van die Heere Jezus Christus. Dat is genade. Dat is louter goedheid.

Want ja - ik zeg niet dat het dan niet kan hoor, daar gaat het even niet om - je had het toch niet aan jezelf te danken dat je vader en moeder je in de kerk brengen. En dat je vader en moeder hebben gevraagd of je gedoopt mocht worden. Dat heb je toch niet aan jezelf te danken.

Nee, wat we aan onszelf te danken te hebben, dat is alleen maar de ellende. De moedwillige versmading van Gods dierbaar Evangelie. En buiten dat Evangelie blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonde.

Hoe?

Daar staat nu dat schepseltje. Zo blind, zo naakt, zo beschuldigd, omdat hij Gods Woord gelooft. En nu komt daar dat 'louter genade'. Dat 'nochtans des geloofs'. Dat zich uitstrekt tot die God, die zondaren rechtvaardigt om niet! Dat geloof dat zich uitstrekt tot de van God gegeven Zaligmaker, Jezus Christus, in welke vorm dan ook.

Of het in de zin van een 'toevlucht' is, in principe is alle geloof, waar geloof, is toevlucht-nemend van aard. En het verkeerde geloof niet. Maar het ware geloof is, van het begin tot het einde, toevlucht-nemend van aard. En in dat 'toevlucht zoeken' bij de Heere Jezus - het klinkt misschien wat kinderlijk, maar mag ik het eens zo zeggen: "Heere Jezus, doet U het alstublieft maar voor mij. Spreekt U maar voor mij, zwijg U maar voor mij, weest U mijn Hart, weest U mijn Geweten, weest U mijn Weg, mijn Waarheid, mijn Leven. Weest U Alles maar. Trek mij maar achter U aan, ook om mijn voeten van het pad der zonde af te keren".

Wie zal het beter kunnen dan Hij?

De Wet is door het vlees krachteloos geworden. Dat wil zeggen: We kunnen in het doen, of wat dan ook, of eisen van de Wet, kunnen we geen kracht halen om Gods wil volmaakt te doen. Maar met die Heere Jezus Christus: Hij die trouw is, zal mijn voet voeren uit der bozen netten.

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

Dat is dan ook altijd het verdrietige van het kwaad. Je moet niet denken dat het kwade op zich het alleen maar is, hoe ellendig dat het ook is. Het kwaad is nu eenmaal ellendig. Maar dit is erger: Ik heb Gods waarheid niet geloofd! Daarom ben ik zo'n beest, daarom! Kijk, dat is het ergste.

Je kunt natuurlijk alles op gaan stapelen en zeggen: Ja, ik heb geen verdienste, want ik heb dit, ik heb dat gedaan, ik heb dat niet gedaan, enzovoorts. Het kan misschien soms zijn nuttigheid hebben om eens te biechten, maar ik bedoel, daarmee is de zaak niet opgelost.

'Het is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, maar ik ben in zonde en ongerechtigheid geboren.'

Dat ik nu die trouwe God vaarwel gezegd heb, en die Heere Jezus Christus ook. Je kunt zeggen: Ik kende Hem niet. Ja, maar we hebben toch van Hem gehoord uit het Evangelie? We hebben er toch van gehoord?

Kijk dat, dat hij zich nu niet overgeeft zoals hij is, met al zijn onmogelijkheden, met al zijn schuld, met al zijn onmacht en onwil. Overgeven in Zijn handen. "Ontferm U mijner, Gij Zone Davids". Dat is nu het erge.

Dat is ook het erge van de overtreding in het midden van de gemeente. Dat wij het eigenlijk niet zo gelóven dat we zulke ellendelingen zijn. En dat we terwijl we vragen: "Heere help me", bezig zijn onszelf te helpen. Inplaats van alle kracht alleen van Hem te verwachten. We zijn zulke oneerlijke schepselen.

Maar hoe het ook zij, de volkomen genoegdoening - dat is wat Jezus Christus heeft betaald, Hij heeft de rekening vereffend, Hij heeft genoeg gedaan. Hij is het Offer dat gans verteerd wordt. De hitte van Zijn gramschap wordt in Hem geblust. De gerechtigheid, om nu weer in de juiste verhouding tegenover de Heere God te staan, in Christus. En de heiligheid, die Hij verworven heeft. Denk dan aan alles wat Hij gedaan heeft. Dat Hij mocht zeggen: "Wie overtuigt Mij van zonde?"

Schenking. Hij schenkt het, en Hij rekent het toe. Die twee woorden vullen elkaar als het ware aan. Hij schenkt het niet om mee te spelen, maar opdat het zou zijn ons kleed, onze helm, onze mantel der gerechtigheid. Hij wil het ons toerekenen zó, alsof het haast een voortbrengsel is van onszelf, terwijl we er niets aan gedaan hebben. Hij heeft het alles gedaan.

Hij schenkt, en Hij rekent het zó volmaakt toe - en dan wordt het weer zo mooi gezegd - alsof ik zélf alle gehoorzaamheid, als had ik nooit zonde gehad, nooit zonde gedaan. Ja, al had ik al die gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft. Zó rekent Hij het toe. Anders kan het ook niet.

Als Hij het niet echt op die manier toerekende, dan bleef er niets van ons over. Maar Hij rekent het zo toe, dat Hij het echt schénkt. "Mijn Liefste is míjn, en ik ben Zíjn". Christus heeft die uitverkoren kerk in Zijn Middelaarshart meegenomen, in de dood en in het leven. Hij hoefde het voor Zichzelf niet te doen, maar Hij heeft het gedaan voor degenen die het niet gedaan hadden.

Christus heeft het volbracht, "voor mij" staat er.

Voor mij?

Ja!

Er staat achter: In zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem.

Ja, dat kun je natuurlijk op twee manieren uitleggen. Je kunt het zó uitleggen: De één

CATECHISMUS ZONDAG 23 VRAAG 59.60 (VERVOLG)

neemt zo'n stukje aan, de ander zo'n stukje, en een ander neemt het met wat meer geloof aan. Maar ik denk toch dat dat de bedoeling niet is van dit antwoord. Dat antwoord wil zeggen: Dat geldt jou nu mensenkind, waar je dat gelooft. Als je het niet gelooft dan geldt het je toch niet?

Stel nu voor, we gaan nu naar huis. Maar stel nu voor dat de vergeving van de zonde, wat God geeft, dat we in Christus voor God rechtvaardig zijn, en je gelooft het niet. Dan heb je toch niets? Voel je hoe zuiver dat antwoord is?

Je kunt zeggen: Ja, maar het ligt misschien toch wel op mij te wachten. Als de Heere het besloten heeft om het mij te willen geven, dan zal het vandaag of morgen wel komen. Ja, dat kun je wel zeggen, maar dat is een schrale troost.

Luther kon dat ook weer zo mooi zeggen: "Als je het gelooft, dan heb je het". In de Bijbel, een beetje vrij weergegeven, staan die zinnen: Indien gij niet vertrouwt, zo wordt gij niet gebouwd.

Zoals het geloof is, zo is de Heere Christus, zo is de vergeving, zo is de ontferming, zo is de genade. Dat kun je in die zin wel begrijpen: In zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem. Want als je vanavond zegt als de kerk uitgaat: Nu, ik geloof er niets van, dan heb je geen troost. Dan heb je geen blijdschap. En als je zegt: Ik geloof het wel voor mijn buurman, maar ik geloof het niet voor mezelf, dan heb je er ook niets aan. Tenminste, niet die troost waar het hier om gaat, om rechtvaardig te zijn voor God.

Maar als je het gelooft, al ben je voor je waarneming misschien nooit gerechtvaardigd geweest, dan ben je gerechtvaardigd. Als je het gelooft, en dan maakt het niet uit of het geloof nu zó of zó is, echt niet, Hij is genoeg. De Heere Jezus is genoeg! Alles is in Hem. "Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen".

Gisteren, vandaag, morgen, Hij is Dezelfde. Ik kan niet anders dan op grond van de Schrift zeggen: Leg daar je hoofd op neer. Al kun je misschien geen minuut rustig zijn van de pijn of van de narigheid, of wat er ook is, leg daar je hoofd op neer. Laat dat de steen zijn van de hulp, de grond waarop je staat of ligt of kruipt, of hinkelt. Laat dat de grond zijn.

Kijk, ik kan hier niet iets bewijzen, maar God heeft het bewezen, en bewijst het in Zijn geliefde Zoon. Miljoenen zijn ons voorgegaan. Die allemaal gezonken zijn op die ene laatste Waarheid, Jezus Christus de Gekruisigde. En Hij is de goede Herder. En Hij zegt: "Ik ben met je, kom, uw ziel zal leven". En Hij zegt het zó, dat we toch tevoorschijn moeten komen. Al steken we misschien maar even in het begin voorzichtig ons kopje om de hoek van het nest, of van het hondehok waar we in zitten, of weet ik waar we allemaal in kunnen zitten, maar Hij zegt: "Kom", en zij komen door Goddelijk licht geleid, al zeggen hun ogen de taal: Zou Hij het menen? Zou Hij het echt menen?

Maar Hij roept ze al toe: "Zo waarachtig als Ik leef, Ik heb geen lust in je dood, maar je zult leven".

AMEN